

Kongre Raporu: V. Uluslararası Batı Kültürü ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu

Özge Sinem İmrağ , Sivas

Uluslararası Batı Kültürü ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumunun beşincisi 4-6 Ekim 2017 tarihleri arasında Sivas'ta gerçekleştirildi. Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı, Fransız Dili ve Edebiyatı, İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Mütercim-Tercümanlık Bölümleri tarafından düzenlenen ve ana teması “bellek” olan bu bilgi şölenine gerek yurt içinden gerek yurt dışından çok sayıda öğretim elemanı bildiri ve poster gibi akademik çalışmalarla katıldı.

Ulu önder Atatürk ve aziz şehitlerimiz anısına bir dakikalık saygı duruşunun ve sonrasında İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Emel Özkaya'nın yaptığı açılış konuşmasıyla üç gün sürecek olan sempozyum başladı. Daha sonra çağrılı konuşmacı Prof. Dr. Christine Gerard *Bellek ve 18. yy. Kadın Şiiri* konulu bir konuşma yaptı ve ardından oturumlar başladı. Oturumların odak noktasında genellikle belleğin yazın, dil, çeviri, toplum, kimlik gibi alanlarla ilişkisi vardı.

Sempozyuma Alman Dili ve Edebiyatı, Almanca Öğretmenliği ve Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümlerinden 23 öğretim elemanı katıldı. Alexander Kluge'nin “*Ein Blauer Montag*” adlı öyküsüyle hem küresel açıdan hem de Alman siyaseti açısından neleri amaçladığına değinen Gerder Başkanı Ali Osman Öztürk, söz konusu öyküde kurmaca gerçeklik içine tarihî gerçeklere uymayan birkaç hususun yerleştirilmiş olduğuna dikkat çekti. Yazarın önceleri savunduğu karakterleri sonunda hiç'e indirgediğini ve böylelikle iddiasının yanlış olduğu sonucuna vardığını ifade eden Öztürk bu çıkarımın Aristo tarafından sıkça kullanılan “olmayana ergi” yöntemiyle açıklanabileceğini belirtti.

Söz sanatları ile donatılmış olan yazınsal metinlerde anlam sorunu üzerinde duran Melik Bülbül yazınsal metinlerle felsefe metinleri arasında düşünce yakınlıklarının bulunduğunu ve bu nedenle yazınsal metinlerle felsefe metinlerini yorumlamanın ortak yaklaşımlar gerektirebileceğini belirtti. “Yıkıntı Edebiyatı” olarak adlandırılan dönemin temsilcilerinden Siegfried Lenz'in “Oyunbozan” adlı kısa öyküsünde yansıtılan bellek ve toplumsal eleştiri ilişkisi üzerinde duran Bekir Zengin, hatırlama ve belleği birbirinden ayıran Lenz'in, bellekte saklananları kimi zaman bellek sanatı kimi zaman ise yük olarak sınıflandırdığını ifade etti.

Çevirmenleri “gizli kahramanlar” olarak niteleyen Mehmet Tahir Öncü Türk edebiyatının zenginleşmesine çeviri yoluyla katkıda bulunan bu “gizli kahramanların” yeterince tanınmadıklarını belirterek, çevirmenlerin listesini oluşturmak amacıyla Ege Üniversitesi ile Gutenberg Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümleri tarafından

ortak yürütülen GIP (Germanistische Institutspartnerschaft) projesi kapsamında hazırlanmış oldukları “Türkçe Çeviriler Bibliyografyası: “Dünya Edebiyatından Çeviriler”¹ çalışmasını tanıttı.

İnsanlar arasındaki ilişkiler sonucunda gerçekleşen dilsel ve kültürel etkileşimlerin Alman gençlik diline etkisini inceleyen Muhammet Koçak ve Pınar Dolaş Alman gençlerinin 2016 yılında kullandıkları sözcükleri çözümleyerek İngilizce kökenli sözcüklerin oranlarına değindiler. 1980’lerin sonundan beri edebiyat biliminin “bellek” konusuyla ilgilendiğini belirten Ünal Kaya, edebiyatın ulusal kimlik ve ortak değerlerde hatırlama kültürünün bir aracı olarak rol oynadığını ifade ederek, Emine Sevgi Özdamar, Selim Özdoğan, Yade Kara gibi Türk göçmen yazarların yapıtlarında kendi göç geçmişlerini ele aldıklarını dile getirdi.

İbrahim Özbakır Saša Stanišić’in Ortodoks Sırp bir babanın ve Bosnalı Müslüman bir annenin çocuğunun gözünden aktarmış olduğu “Asker Gramofonu Nasıl Tamir Eder” adlı yapıtında bir çocuğun hafızasının çerçevesi konusuna değindi. Geçmişin anımsatılmasında belleğin işlevinin Alman yazarlar tarafından çarpıcı bir şekilde yansıtıldığını ifade eden Şenay Kaygın Rheinhard Jirgl’in “Die Unvollendeten” adlı romanında kültürel ve kolektif bellek yansımalarını ele aldı.

Yalan, gerçek ve simülasyon kavramları üzerinde duran Şenay Kırgız, Jurek Becker tarafından yazılan “Jakob der Lügner” adlı yapıtta simülasyon bellek konusuna değindi. Yıldız Aydın Doğu Almanya yazarlarından Hans Joachim Schädlich’in “Die Sache mit B.” adlı yapıtında ağabeyinin ihanetinin muhakemesini nasıl aktardığını, aile belleği kuramı bağlamında ele aldı. Zennube Şahin Yılmaz, bir süre Türkiye’de yaşayan Avusturyalı yazar Barbara Frischmuth’un “Güneşte Gölgenin Yok Oluşu” adlı romanında kültürlerarasılık konusuna değindi.

Aylin Seymen ve Hasan Kazım Kalkan, Türkçe ve Almancada ölüm ilanlarında kullanılan örtmece sözler konusunu ele aldılar. Sevil Onaran ve Gonca Kışmir Uwe Timm’in “Halbschatten” romanında bellek mekânının yazınsal kurgulanışına değindiler. Kadir Albayrak Andreas Maier’in “Das Haus” adlı yapıtını hem heterotopolojik hem de farklı mekân ve bellek çalışmaları açısından ele aldı. Hatice Genç ise Nobel Barış Ödülü Sahibi Elie Wiesel’in kendi anılarından yararlanarak oluşturduğu otofiksiyon eserler olan “Gece” üçlemesinde travma ve bellek arasındaki bağlantıya değindi.

İnsanların göç deneyimlerini aktarırken hangi dilsel ifadeleri kullandıkları sorusuna değinen Serap Devran otobiyografik hatırlama ve otobiyografik anlatı konularını ele aldı. Filiz Kayalar Tanja Dücker’in “Himmelskörper” ve Marlene Streeruwitz’in “Morire in Levitate” yapıtlarında büyük baba figürünün toplumsal bellek aracı olarak oynadığı rol hakkındaki görüşlerini dile getirdi.

Ayşegül Aycan Solaker Irak Savaşı’nın unutmama ve hatırlama noktasında yüzleşilmeyen bir hesap olarak tarihteki yerini aldığını belirterek, 11 Eylül Müzesi’nin bellek dönüşümü konusunda ne kadar etkili olduğuna değindi. Bellek ve mekân ilişkisi üzerinde duran Elif Aktürk Elfriede Jelinek’in “Sevda Kadınları” adlı yapıtında

¹ Mehmet Tahir Öncü: *Türkçe Çeviriler Bibliyografyası - Dünya Edebiyatından Çeviriler*, İstanbul: Hiperlink, 2017. 566 S.

toplumsal bellek, kadın ve habitus konularını ele aldı. Bellek ve toplum arasındaki ilişkiye değinen Halime Yeşilyurt Else Günther'in "Nicht Weinen Li" adlı yapıtında savaşın çocuklar üzerindeki etkilerini bellek bağlamında inceledi. Yine Halime Yeşilyurt ve Selma Akol Göktaş Sonya Harnett'in "Gümüş Eşek" adlı öyküsünde öyküye adını veren "gümüş eşek" figürünün başkahraman Teğmen Shepard ve çocuk karakterler Coco ve Marcelle'nin belleğinde nasıl yer ettiğini ele aldılar.

Merve Karabulut Arthur Schnitzler'in "Fräulein Else" adlı yapıtında dönemin toplumsal bozulmasına ayna tuttuğunu ifade ederek bu yapıttaki ahlâk olgusunu ele aldı. Meryem Tuba Gögebakan ders ortamında yazımsal metinler üzerinden öğrencilerin alımlama süreçlerini ve bunların yabancı dil eğitimine katkıları hakkındaki görüşlerini dile getirdi. Özge Sinem İmrağ Almanca, Türkçe ve İngilizcede "hepsi" gibi tümel veya "bazıları" gibi tikel niceleyici barındıran tümce yapılarını Victor Yngve'nin derinlik hipotezi bağlamında analiz etti.

Üç gün süren oturumların sonunda yapılan kapanış konuşmasının ardından birlikte akşam yemeği yendi. Ertesi gün ise Selçuklular zamanından kalma Buruciye Medresesi ve Çifte Minareli Medrese gibi tarihî yerler ziyaret edildi.

Soldan: *Prof. Dr. Ali Osman Öztürk, Yrd. Doç. Dr. Şenay Kırgız, Arş. Gör. Özge Sinem İmrağ ve Prof. Dr. Melik Bülbül.*

Batı Dilleri ve Edebiyatları bölüm ve anabilim dallarından katılımın yüksek olduğu bu sempozyumun düzenlenmesinde Üniversitemizin göstermiş olduğu başarılı performanstan büyük mutluluk duyduğumuzu itiraf etmeliyiz.